

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 103/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED],
zastúpených Mgr. Matejom Krajčim, PhD., advokátom, Záhradnícka 51, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 10C/5/2016 z 11. apríla 2017 a jeho konaniu, rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Co/116/2018 z 27. mája 2020 a jeho konaniu a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Cdo5/2021 a jeho konaniu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. novembra 2021 domáhajú vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov v civilnom spore, ktoré navrhujú zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom z 11. apríla 2017 zaviazal sťažovateľov zaplatiť žalobkyni 27 000 eur s príslušenstvom. Vychádzal z toho, že žalobkyňa previedla na sťažovateľov kúpnu zmluvou z apríla 2015 rozostavaný rodinný dom, za čo sa sťažovatelia zaviazali zaplatiť kúpnu cenu v troch splátkach, z ktorých posledná tretia vo výške 27 000 eur bola splatná potom, ako žalobkyňa zabezpečí kolaudáciu rodinného domu. Rozhodnutie o povolení užívať rodinný dom nadobudlo právoplatnosť 26. augusta 2015.

Ďalej okresný súd vychádzal z toho, že sťažovatelia tretiu splátku žalobkyni nezaplatili a po kolaudácii sa u nej domáhali odstránenia nedostatkov rodinného domu, z čoho vyvodili, že rodinný dom im nebol odovzdaný riadne a včas, a preto nie sú povinní zaplatiť tretiu splátku. K spornej tretej časti kúpnej ceny uviedol, že v zmluve bol určený termín jej zaplataenia, ktorým bolo predloženie rozhodnutia o povolení užívania stavby, a táto čiastka bola poslednou splátkou kúpnej ceny tak, ako to bolo vyjadrené v texte zmluvy, na čom nemení nič ani dojednaný záväzok žalobkyne dokončiť stavbu rodinného domu, keďže táto podmienka nepodmieňovala výplatu tretej splátky kúpnej ceny. K tomu poukázal, že sťažovatelia podali návrh na začatie konania o povolení stavby, čo odôvodňuje to, že stavbu považovali za spôsobilú na užívanie. Okresný súd neprihliadol na kompenzačnú námietku sťažovateľov, pretože nebolo zrejmé, akú pohľadávku si na započítanie uplatnili, keď ju nekonkretizovali podľa § 580 Občianskeho zákonníka. Okresný súd neprihliadol na znalecký posudok vypracovaný na podnet sťažovateľov v septembri 2016, ktorý bol predložený pre účely vyčíslenia ceny nevyhnutných nákladov na opravu stavby, čo odôvodnil zistením, že v ňom použitá fotodokumentácia bola vyhotovená pred kolaudačným rozhodnutím.

3. Na odvolanie sťažovateľov krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil, keď sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením okresného súdu. Krajský súd považoval za bezvýznamné, či zmluva je kúpnu zmluvou alebo ide o kombináciu so zmluvou o dielo. Za rozhodné považoval posúdenie naplnenia zmluvných podmienok pre zaplataenie poslednej splátky, ktorá bola naplnená právoplatnosťou rozhodnutia o povolení užívania stavby, pretože žiadne iné podmienky v tejto súvislosti dohodnuté neboli. Krajský súd dospel k záveru, že zmluvné dojednanie o splatnosti tretej splátky nepripúšťa výklad sťažovateľov. K tomu uviedol, že v prípade väd mali sťažovatelia nárok na ich odstránenie alebo nárok na náhradu škody, no tento nárok si či už vzájomnou žalobou alebo započítaním neuplatnili. K započítaniu odvolací súd konštatoval, že pohľadávku umožňujúcu započítanie sťažovatelia voči žalobkyni nemali, keďže len v konaní pred súdom prvej inštancie a v odvolacom konaní predkladali dôkazy o škode spôsobenej žalobkyňou. Krajský súd dospel k záveru, že ich úkony na pojednávaniach a vo vyjadreniach nespĺňali podmienky platného započítania.

4. Odvoláciu námietku sťažovateľov voči postupu okresného súdu podľa § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého mal okresný súd určiť, ktoré skutkové tvrdenia sú sporné a ktoré považuje za nesporné, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnenú, keďže toto ustanovenie vyjadruje povinnosť vyjadriť sa k spornosti skutkových tvrdení, no nie k právnemu posúdeniu započítania s tým, že absencia predbežného právneho posúdenia nezakladá tak významný nesprávny procesný postup, ktorým by sa odňalo sťažovateľom právo na realizáciu základných procesných úkonov v takej miere, žeby vo vzťahu k nim došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Krajský súd poukázal na to, že bolo zachované právo sťažovateľov navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k návrhom žalobkyne a k vykonaným dôkazom.

5. Krajský súd neprihliadol na podanie sťažovateľov, ktoré mu bolo doručené po podaní odvolania až v novembri v 2018 a ku ktorému bol priložený znalecký posudok z októbra 2018 o vadách stavby rodinného domu a o ktorom sťažovatelia tvrdili, že tento dôkaz nemohli použiť pred okresným súdom, ktorý postupoval v rozpore s § 150 ods. 2 CSP, keď ich nepožiadaval

o ďalšie skutkové tvrdenia. Dôvodom bolo, že tento dôkaz a naň nadväzujúca argumentácia boli predložené po uplynutí lehoty na podanie odvolania a podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Krajský súd sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľov, že tento dôkaz bez svojej viny nemohli uplatniť pred okresným súdom. K tomu zopakoval, že pokiaľ okresný súd nepostupoval podľa § 150 ods. 2 CSP a nevyslovil svoj predbežný právny názor na prvý znalecký posudok sťažovateľov, nepredstavuje to procesné pochybenie, keďže toto ustanovenie neukladá súdu povinnosť predbežne hodnotiť dôkazy, pretože povinnosť preukázať tvrdené skutočnosti zaťažuje strany sporu.

6. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie. Porušenie práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP videli v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí, v hodnotení a v interpretácii dôkazov a v prekvapivosti rozhodnutí okresného a krajského súdu. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodnili tým, že sa krajský súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe pri výklade § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka v súvislosti s výkladom medzi stranami uzavretej kúpnej zmluvy. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľov ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom zamietol.

7. K námietke nedostatočného odôvodnenia najvyšší súd uviedol, že rozsah odôvodnenia rozsudku krajského súdu neopodstatňuje tvrdenie o jeho nedostatočnom odôvodnení. K prekvapivosti rozhodnutia krajského súdu uviedol, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní neaplikoval žiadne dovtedy nepoužité ustanovenia zákona, keď sa stotožnil s rozhodnutím okresného súdu, čo vylučuje prekvapivosť tohto rozhodnutia. Vo vzťahu k prekvapivosti rozhodnutia okresného súdu najvyšší súd poukázal na to, že túto námietku sťažovatelia nevyužili v odvolaní, a preto na ňu v odvolacom konaní prihliadnuť nemožno. K nedostatočnému zisteniu skutkového stavu uviedol, že takéto pochybenie nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Z toho najvyšší súd dospel k záveru, že dôvod dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je daný.

8. Námietku nesprávneho právneho posúdenia považoval najvyšší súd za prípustnú a následne dospel k záveru, že okresný a krajský súd pri výklade kúpnej zmluvy vzali zreteľ nielen na jazykové vyjadrenie právneho úkonu, ale aj vôľu strán podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Závery súdov v otázke výkladu kúpnej zmluvy považoval najvyšší súd za správne a stotožnil sa s nimi. Poukázal na to, že súdy okrem jazykového vyjadrenia v zmluve hodnotili aj proces, ktorý predchádzal jej uzavretiu, z čoho dospeli k správne záveru o uzavretí kúpnej zmluvy. Z toho najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie je z hľadiska námietky nesprávneho právneho posúdenia nedôvodné.

III.

9. Ústavná sťažnosť je rozsiahlym prepisom postupu uplatňovania práv sťažovateľov pred začatím konania na všeobecných súdoch prostredníctvom ich hmotnoprávných úkonov voči žalovanej a ich postupu v konaní pred všeobecnými súdmi. Čo sa týka textového rozsahu, hypertrofickej ústavnej sťažnosti chýba koncentrované substancovanie námietky porušenia základných práv vo vzťahu k jednotlivým rozhodnutiam všeobecných súdov.

10. Vo vzťahu k rozsudku okresného súdu sťažovateľa zvyrazňujú to, že okresný súd nevykonal predbežné právne posúdenie, v dôsledku čoho im bola odobratá možnosť predvídať rozhodnutie a prípadne uvádzať ďalšie skutkové tvrdenia alebo efektívnejšiu právnu argumentáciu. Vo vzťahu k rozsudku krajského a najvyššieho súdu sťažovateľa namietajú, že sa vôbec nezaoberali ich podaním a znaleckým posudkom z novembra 2018. Podľa sťažovateľov najvyšší súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, pretože z neho nevyplýva, akými úvahami sa riadil pri vyhodnotení ich argumentácie. Sťažovatelia tiež namietajú, že súdy neposudzovali ich kompenzačnú námietku aj z pohľadu možnej aplikácie právnej úpravy zodpovednosti za vady a zľavy z kúpnej ceny. Sťažovatelia tiež namietajú nedostatok odôvodnenia napadnutých rozhodnutí vo vzťahu k ich argumentácii. Súdy sa podľa sťažovateľov nevysporiadali so znaleckými posudkami, ktorými bola vyčíslená hodnota stavebných prác potrebných na odstránenie väd domu.

IV.

11. Vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku okresného súdu sťažovateľa mali riadny opravný prostriedok – odvolanie, ktorý využili a o ktorom rozhodol krajský súd. Preto v rozsahu proti rozsudku okresného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti a z toho dôvodu bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti rozsudku okresného súdu odmietnutá.

12. Vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku krajského súdu sťažovateľa mali mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktorý využili a o ktorom rozhodol najvyšší súd tak, že sa všetkými ich námietkami zaoberal a vyhodnotil ich ako nedôvodné. Preto v rozsahu proti rozsudku krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona ústavnom súde nie je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti a z toho dôvodu bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti rozsudku krajského súdu odmietnutá. Najvyšší súd sa nezaoberal len námietkou sťažovateľov o nedostatočnom zistení skutkového stavu, keď uviedol, že takéto pochybenie nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľov však rovnako ako z ich dovolania nevyplýva, v čom malo spočívať nedostatočné zistenie skutkového stavu v rozhodnutiach okresného a krajského súdu. Takáto námietka vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu musí byť vždy spojená s tvrdením o tom, čo sťažovatelia v konaní pred všeobecnými súdmi tvrdili a čo z ich skutkových tvrdení nebolo poňaté do všeobecnými súdmi zisteného skutkového stavu, či už v dôsledku opomenutia ich skutkového tvrdenia alebo záveru súdov o tom, že takéto skutkové tvrdenie nebolo dokazovaním preukázané. Takto formulovaná námietka z ústavnej sťažnosti nevyplýva, a preto nemožno dospieť k záveru, že by rozhodnutie krajského súdu vychádzalo zo zjavného skutkového omylu, ktorého nápravy by sa sťažovatelia nemohli domáhať podaním dovolania.

13. Vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu najvyššieho súdu treba uviesť, že z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho

súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

14. Najvyšší súd sa zaoberal jednotlivými dovolacími námietkami sťažovateľov vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Riadne odôvodnil, prečo možno považovať odôvodnenia rozsudkov okresného a krajského súdu za dostatočné a prečo tieto rozsudky nie sú prekvapivé. Rovnako zdôvodnil, prečo nie je dôvod zaoberať sa námietkou prekvapivosti rozsudku okresného súdu. Najvyšší súd poukázal na konkrétne časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý sa zaoberal aj otázkou hodnotenia dôkazov, keď poukázal na to, že okresný a krajský súd sa v súlade s procesnými ustanoveniami dôkazmi sťažovateľov zaoberali a hodnotili ich. Najvyšší súd odôvodnil i to, že krajský súd správne neprihliadol na dodatočnú argumentáciu sťažovateľov tak, ako ju po uplynutí lehoty na podanie odvolania sťažovateľa prezentovali v podaní z novembra 2018. Táto úvaha mala jasný zákonný poklad v § 365 ods. 3 CSP, podľa ktorého odvolacie dôvody nemožno meniť a dopĺňať po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Takýto záver je v súlade so zásadou koncentrácie konania či už v konaní na okresnom alebo na krajskom súde, a preto ju nemožno považovať za arbitrárnu, a preto nesúladnú so základnými právami sťažovateľov v dovolacom konaní.

15. Najvyšší súd podrobil skúmaniu aj sťažovateľmi nastolenú právnu otázku, keď sa stotožnil s výkladom sťažovateľmi uzavretej zmluvy tak, ako to urobili okresný a krajský súd. Záver najvyššieho súdu o tom, že sťažovateľmi uzavretú kúpnu zmluvu treba ako kúpnu zmluvu posúdiť aj v súvislosti s uplatnením nárokov sťažovateľov, nemožno hodnotiť ako svojvoľný či arbitrárny. To platí o to viac, že pre rozhodnutia okresného a krajského súdu bolo rozhodné primárne to, že úkony sťažovateľov nemožno považovať za platný započítací prejav podľa § 580 Občianskeho zákonníka voči nároku žalobkyne na zaplatenie kúpnej ceny. Toto právne posúdenie však sťažovateľa v dovolaní nenamietali, čo vylučuje to, aby sa touto právnu otázkou zaoberal ústavný súd. K obdobnému záveru možno dospieť aj vo vzťahu k námietke právneho posúdenia, keď sťažovateľa všeobecným súdom vytýkajú, že sa nezaoberali právnym posúdením všeobecnej zodpovednosti žalobkyne za vady a ich nárokom na primeranú zľavu z kúpnej ceny. Túto námietku uplatnili až v podanom dovolaní, no nie v konaní pred krajským súdom, čím všeobecným súdom znemožnili, aby sa ňou mohli riadne zaoberať a vyhodnotiť ju. Preto skutočnosť, že sa najvyšší súd osobitne nezaoberal kompenzačnou námietkou sťažovateľov aj z hľadiska aplikácie všeobecnej zodpovednosti za vady a nároku na zľavu z kúpnej ceny, nemožno hodnotiť za taký prístup, ktorý by bol prejavom takého postoja najvyššieho súdu, ktorý je v rozpore s namietaným porušením základných práv sťažovateľov.

16. Odôvodnenie najvyššieho súdu nadväzuje na obsahovo rozsiahle odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktoré sa vysporiadalo s uplatnenými dovolacími námietkami sťažovateľov. Rozsudok najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny. Preto nemožno dospieť

k záveru, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu alebo jeho postupom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy či práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vo vzťahu k namietaným ustanoveniam čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy je potrebné uviesť, že ide o základné ustanovenia ústavy, ich obsahom nie sú základné práva a slobody, preto sa nemožno domáhať ich porušenia ústavnou sťažnosťou. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2022

Peter Straka
predseda senátu